АРЕШТИ Й РЕВІЗІЇ НА ВОЛИНІ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

Інтерпеляція посла Томи Приступи і тов. до п. президента міністрів в справі ревізії і арештів на Волині. В дні 18 грудня 1923 р. аґенти дефензиви з Луцька перевели в селі Тростенці, луцького повіту в Івана Ольховича ревізію, в результаті котрої забрали у него переписаний рукою зміст Інтернаціоналу, брошуру "Дорогою до Соціялізму" Бавера, кілька соціялістичних брошурок, виданих в часі російської революції і часописи "Земля і Воля". Того самого дня переведено ревізію в культурно освітньому товаристві "Просвіта" в Тростенці. Чого шукали — не відомо. Слідуючого дня переведено ревізію в селі Хотневі, луцького повіту в Михайла Похальчука, Костя Гордюка і Нестора Тинчука. Відтак аґенти дефензиви арештували Івана Ольховича і Нестора Тинчука і віддали їх до тюрми в Луцьку до диспозиції слідчого сідді III. окр. луцького повіту Керна. Приказу на письмі на переведення ревізії аґенти дефензиви не мали. Таким чином в селі Тростенці і в тростенецькій волости як також і в Колківській волости за час перебування на Волині польської влади переведено зверх 60 ревізій і 38 арештувань і держано в Тростенці цілий місяць карну експедицію з жовнірів 24. п.п. Який же злочин поповнило населення, що його буквально тероризується? Отже ці мнимі страшні злочини: спір населення з обшарниками за землю, протест проти відібрання населенню державною владою сервітутових прав, протест проти будування вузькоторової залізниці попри самі селянські будинки (Киверці — Колки), що спричинило вже кілька випадків пожару, протест проти зачинення в Тростенці української рільничої школи, післання в 1922 р. делеґації до міністерства просвіти з проханням о заведення у вселюдній школі викладів української мови (зараз по приїзді з Варшави делеґатів арештовано) домагання зміни війта, скарги за надуживання поліції і побої населення, отворення леґальної культурно-освітньої інституції "Просвіта", читання українських часописів і леґальної соціялістичної літератури і т. п. Останні ревізії й арештування, як і всі попередні переведено під закидом "большевизму". Причиною до цього послужили скарги селян на надужиття поліції, котра назначила нічну варту в селі з 6-ти людей, уживає тієї варти до своїх послуг, як ношення води, рубання дров, пильнування арештантів, нічну охорону відхожих місць при поліції і т. п. Таким чином поліція примушує цивільне населення до повнення за ню поліційної служби і примусових для неї робіт. Населення вже переконалося, що жалуватись за надужиття влади не варто, бо їм не поможуть, але ще помстяться на них за то. Боронитися в таких випадках не легко, бо обжаловуючою особою є аґент дефензиви, свідком аґент дефензиви і судією аґент дефензиви. Аґенти дефензиви це платні урядом свідки, без яких рішучо не було еще ні одного арешту, ревізії і політичного процесу.

В дні 29. грудня 1923 р. слідчий суддя III. окр. луцького повіту при окружному суді в Луцьку п. Керн з заступником комісаря дефензиви і узброєним відділом поліції прийшов до редакції часопису "Селянська Доля" в Луцьку в ціли переведення ревізії. Розставлено поліцію кругом дому, де міститься редакція а кількох поліціянтів уведено до льокалю редакції. Слідчий суддя переглянув усе, що було в редакції, перечитав кореспонденцію і сконфіскував: 6 статтей присланих до редакції послом Марком Луцкевичем, 63 аркушів інформацій "Роста" (Російської телеґрафічної аґенції), котра має свій відділ у Варшаві за відомом міністерства закордонних справ. Ця аґенція розсилає свої аркушики майже всім редакціям в Польщі, одержує їх також редакція часопису "Селянська Доля" в заміну за свої видання; крім цього сконфіскувано по одному примірнику чисел радянських часописів "Пролетарська Правда", "Більшовик", "Селянська Правда", "Вісти" і "Комуніст", котрі редакція одержує для власного ужитку, як також і инші заграничні видання так комуністичні, як монархістичні, фашістські і т. п. Ті часописи має майже кожна редакція в Польщі і передруковуючи з них якийсь матеріял, покликується на жерело.

Сконфісковано також кілька книжок з редакційної бібліотеки, надісланих для рецензії. З коша секретаріяту Української Соціял Демократичної Партії, котрий міститься в цьому самому що й редакція льокалі забрав слідчий суддя по одному примірнику книжок видання "Космос" в Берліні, цензурованих вже у Львові, всі примірники книжки "Комуністичний Маніфест" К. Маркса, виданої У.С.Д.П. у Львові в 1922 р., книжку "Шлях до Соціялізму" О. Бауера, "П.П.С. на службі імперіялізму" і ин.

Ці книжки продається в соціялістичних книгарнях у Львові, Варшаві і Луцьку, про що було оголошено в часописі "Селянська Доля". Є це вже третя ревізія в редакції і при кожній ревізії забирається з редакції якісь книжки і часописи або редакційні матеріяли, утруднюючи таким чином працю редакції. Останне поступовання дефензиви і слідчого судді є яскравим насилуванням елементарних горожанських прав. З повищого видно, що і поліційна судова влада стоїть на одному становищі, що в Польщі не вільно читати соціялістичних книжок і часописів, що за такі речі треба населення карати тюрмою, що не вільно поширювати соціялістичної леґальної літератури, коли вона не подобається місцевим кацикам, що не вільно редакції селянського часопису користати з забороненої літератури, що практикується в цілім світі а навіть за царату в Росії кожний горожанин мав право мати один примірник такої літератури для власного вжитку, що треба мовчати на всі кривди і надужиття влади. Конституція і обовязуючі приписи ніби запевнюють горожанам якісь права, але як ті права виглядають в дійсности доказом на це служать повищі факти.

Супроти повищого нижче підписані питають: 1) Чи п. президентові ради міністрів відомі повищі факти? 2) Чи в Польщі вільно читати українські соціялістичні часописи і книжки? 3) Чи редакціям а може і приватним особам в Польщі вільно мати для власного ужитку по одним примірнику забороненої літератури? 4) Чи вільно редакціям в Польщі мати заграничні (не виключаючи комуністичних) часописи і інформації "Роста"? 5) Чи безправно забрану поліцією і слідчим судією літературу в редакції і осіб приватних звернеться її правним власникам? 6) Чи привернеться негайно волю всім особам, арештованим за читання і посідання соціялістичної літератури? 7) Чи остаточно припиниться самоволю "кресових" кациків а винних в наведених надужиттях потягнеться до карної відвічальности? 8) Чи з огляду на пильність справи п. през. схоче дати на отсю інтерпеляцію відповідь в предвидженім 33. арт. конституції реченці а не так як то було в практиці дотеперішних урядів, що на інтерпеляції відповідалося по 3—5 місяців?

Варшава, дня 5. січня 1924 р.

Підписи.

ГОЛОС НАШИХ ЧИТАЧІВ.

З РОБІТНИЧОГО РУХУ В ТРАНСКОНІ, МАН.

В передминувший четвер заходжу я до У.Р.Д. на жіночий мітінґ, який відбувається реґулярно що два тижні. Примістився я в куточку, сів і слухаю. Якась невисказана радість обгортає мене прислухуючись їхнім річевим нарадам. Це вже не ті женщини, що колись по більшій части тратили час задля малозначучих або й безвартісних справ, а ті, що спільно радять над своєю долею і, як робітниці матері пробивають скалу темноти і тим самим започатковують боротьбу о здобуття кращої долі для себе і будучого покоління — своїх дітей. Всі вони, як видно, думають серіозно й обговорюють всі точки старанно. Дискусія між ними ведеться досить жива. Ось і приходять на чергу інформації. Між иншим тов. Ґенсьор, як делеґат від Відділу У. Р. Д. подає до відома про деякі ухвали. Все те, розуміється, приймається до відома, все йде своїм питомим порядком.

В пятницю вечером відбувся мітінґ Відділу У.Р.Д. На цім мітінґу обговорювалося здебільша справи з нагоди будучого зїзду нашої організації на другий місяць. Не мож було обговорити цеї справи як слід, бо замало було присутних членів. Подалося делеґатам на зїзд тільки деякі інформації.

В суботу вечером відбулася в У.Р.Д. забава. Хотяй галя не була переповнена, то все-ж таки успіх з забави був досить вдоволяючий.

В неділю вечером відбувся концерт. В концерті брали участь наші організації спільно. Всі точки програми були виконані знаменито. Мішаний хор під управою т. І. Дутчина вивязався знаменито. Хоч в співі можна завважати деякі недостачі, то лише завдяки непевности себе самих декотрих співаків. Але згодом, цей хор виробиться, як тільки попрацює дальше самий над собою. Перша ґрупа мандолінової оркестри виконала свої точки теж вдоволяючо. Декотрі з них виявляють надзвичайну здібність, так до музики як і до співу. Таваришки Вовчина і Дубян на домагання присутних мусіли повторяти свій прегарний дует. Терцет товаришок Дубян і сестер Юрчишин "Що піп з бородою" випав теж не зле. Товаришки Сушні відспівали добре дует "Сонце низенько".

Всі деклямації товаришок і товаришів принято грімкими оплесками.

В половині концерту тов. Смит проголосив колекту на поміч бідній вдові з сиротами. Вдова по чоловікови Бачинськім, що недавно помер, осталась безрадна з малими сиротами. Хоч покійний Бачинський не належав до нашої організації, але мимо того нашим обовязком є помочи вдові і дітчкам по змозі наших сил. Після цього заряджено колекту.

Прислухуючись річевим висловам товаришів і товаришок в У.Р.Д. і придивляючись пильно муравлиній роботі цеї невеличкої горстки свідомого робітництва, мені мимоволі насувалось питання: А де ж решта товаришів і товаришок? Невже ж їх тут так мало жиє в цій Трансконі? Але зараз і найшла ся в мене відповідь: тут жиє багато робітників і робітниць, але будучи лінивими і недбалими вони тратять час на гру в карти та инші непотрібні річи. В самих їх нема сили виховатися з тої бакури темноти, щоб стати в ряди свідомого робітництва. Ми, свідома свого завдання частина робітництва, мусимо постаратися о це, щоб таких недбалих і несвідомих вивести на гладку дорогу і показати їм дійсний шлях, по якім вони повинні ступати. Ми є ті перші, що прорубують тверду скалу темноти і промощують дорогу до кращої будучини. Нашим завданням є завзята й невтомна праця в цілі освідомлення навіть найбільш зацкорузлих робітничих елементів, бо тільки тим чином збільшимо свої пролетарські ряди й здобудемо те, що нам слушно належиться. А належиться нам повне покористуванням з плодів нашої праці, належиться нам дійсне людське життя.

А вам, товариші робітники і робітниці, що стоїте осторонь поза робітничими організаціями скажу тільки те, що ви вже дуже швидко розкаєтеся в своїх блудах та зрозумієте, що дотепер ви були ворогами самих себе і своїх дітей. Зрозумієте й це, що лише в злуці сила, що доля робітничих мас всюди однакова. Зрозумієте, що ворог робітництва провадить боротьбу з ними всюди однаково, що і робітництво мусить бути зорґанізоване, щоб могло успішно боротися з добре організованим своїм ворогом.

А час той вже недалеко.

В суботу дня 26-го січня ц. р. Аматорський Гурток відограв в Укр. Роб. Домі в Транскона представлення п. н.: "Украдене щастя". Представлення, як на загал, випало дуже добре. Гуртові сцени виконано зовсім природно. В ролях Миколи, Анни — його жінки, Михайла — жандарма, війта і Жида арендаря, аматори представили вірний тип з селянського життя. Належало б згадати всіх аматорів поіменно, та представити хоч вкоротці їхні здібности в виконанню ними роль, але з причини, що не знаю їх поіменно всіх, ограничаюся тільки на тих кількох.

Хоч цього самого вечера грало представлення й т-во І. Франка, то на нашім представленню були всі місця заняті. Так численне прибуття любителів драматичних вистав на наше представлення толкувати можна лише тим, що наші аматори прекрасно розуміють значіння своїх роль, та виконують їх як слід.

Аматорський гурток приготовляє до вистави дуже гарну драму п. з.: "Убійники", як також на пізніще оперетку "Ой не ходи Грицю", і концерт. Сподіюся, що і на будуче наш аматорський гурток вдоволить присутних.

Око.

СВЯТО ЖАЛОБИ.

В неділю, 27-го січня, трансконські робітники обходили свято жалоби і пошани по Великому Революційному Вождови, Володимиру Ілічу Ленінови, котрий упокоївся в понеділок, 21-го січня, 1924 р.

Свято жалоби розпочалось о годині 2.30 по полудни концерт-мітінґом. Саля будинку була удекорована на чорно. На сцені могила з ріжними цвітами і вінками, а над могилою величавий портрет пок. Вожда, обтягненних довкола вінком. Ціла сцена була прибрана на чорно. Всім присутним чіпано чорні відзнаки.

Точно в означеній годині піднеслась куртина, довкола могили хористи, які відспівали Похоронний Жалібний Марш. Підчас співу всі встають з місць і тихо підтягають за хором. З поза кулїс повіває легонький вітер на могилу, цвіти рухаються і це представлялося мов дійсність.

По відспіванню, оден товариш виголосив довший реферат про життя і діяльність пок. Вожда. В рефераті послугується словами ріжних соціялістичних письменників і поетів. Відтак Діточа Мандолінова Оркестра відіграла жалібні пісні, після чого відеклямовано кілька революційних деклямацій, два товариші виголосили коротенькі, але щирі промови, відспівано Міжнародний Робітничий Гимн. Так вкоротці представлялося ціле свято жалоби, котре тревало близько три години.

Підчас співу і промов бесідників багатьох товаришок і товаришів не були в силі здержатись від плачу.

Так трансконські робітники обходили жалобу по смерти провідника всесвітного пролетаріяту.

Присутний.

СТРАЙКОВІ ПОДІЇ В КОЛ ВАЛЕЇ, ОНТ.

Від 7. грудня 1923 року до дня 21. грудня того ж року, не зайшла жадна зміна у майнах на милях 47-ій і 48-ій. Скебів до майни милі 47-ої напливало щодня все більше і більше. Звідки вони брались, ніхто не міг догадатись. Аж нарешті довідалися яким чудом пани збільшували "ряди скебів". З Едмонтону з "бюра" висилали їх (скебів) до роботи на "секцію", а звідтам лісами переповаджували до Стерлінґ милі 47-ої. В такий спосіб скебів прибуло до дня 21. грудня м. р. около 85 чоловік. "Охорони" поліції було вже до того дня 33 осіб: 7-ох провіціональних, а спеціяльних "охотників" було 26. Значить, скеби забезпечені від нападу страйкерів так, як колись російський, чи австрійський царі мали сторожу коло себе. Під такою охороною робили і далі роблять скеби в майні на милі 47-ій. І чи ж не варто йти скебувати в такий спосіб, де не тільки майно власника стараються хоронити, але й недоторканість темного робітника — "скеба". Албертійське правительство, чисто "фармерське", дає всяку можливу поміч скебам. А ми, свідомі робітники, від кого маємо поміч, коли боремось за кращі условини життя. Кожний свідомий робітник скаже, що в якій би то не було боротьбі, чи в страйку свідомі робітники числять тільки на свою власну поміч, себто на зорґанізованих робітників. Вечером 20. грудня приїхав Раєн, та Гейґвол. Вони приїхали подивитися, як жиють страйкері, як вони сплять на морозі в шатрах. Подивившись на життя робітників страйкуючих в Кол Валей, то не віриться, що це такі самі люде, як ми всі. Я скільки прийду відвідати моїх товаришів по праці, зайду до кожного шатра, подивлюсь на їхнє життя, то чогось за серце стискає і невіриться, щоби робітник в демократичній країні мав жити гірше собаки бідного селянина в старому краю. Описати життя згаданих товаришів, то ви, товариші читачі, ніяк не повірили б в те, що так живуть наші робітники. Все, що я пишу, є дійсною правдою. Дня 21. грудня, м. р. ми, робітники з Футгилс, йшли помагати страйкерам з обох кемпів виганяти скебів. Це діялось рано о 7. годині. Цей раз вже всі з Футгилс йшли помагати, бо дня 20. грудня вечером, як у нас був скликаний мітінґ, Гейґвол заявив публично, що спеціяльна поліція має зброю і можливо, що дехто з нас зістане ранений, а може багато з нас поарештують і тому хто хоче може йти, а хто не має охоти, нехай не рухається. Так багато зробило. Нас около 26 разом з Гейґволом пішли до милі 48-ої і тоді мали йти до милі 47-ої. Та коли ми прибули до милі 48-ої, там не було ще всіх страйкерів. Нарешті прийшло їх всіх 17. Нам на мітінґу Гейґвол говорив, що з Колспур прийде нам до помочи около 70. Це мали бути товариші з Меркол і Майнґет та з тих кемпів не було нікого. А не було тому, що їм не говорив ніхто, щоб вони йшли. Це лише таким підступом нас з Футгилс витягнено. Хоч до тих пор ми все йшли всі, без великої аґітації, то на цей раз майже ніхто був би вже не йшов, коли б Гейґвол не говорив, що прийдуть товариші з Меркол і Майнґет, а то ми знали яка у нас сила є, а яку силу мають скеби враз із поліцією та з босами. На 48-ій милі зібралось всього 68 чоловік. Почисливши, що противна сторона далеко сильнійша, ми рішили не рухатись далі, бо понесемо велику поражку по своїй стороні. Так й зробили. Не пішли до Стерлінґ майни.

Хочу сказати пару слів про самого "ґенерала" Раєна. Я наводжу тут слово "ґенерал" Раєн тому, що його так титулують в капіталістичній пресі. Раєн, як я вище згадав, був разом з Гейґволом у Футгилс дня 20. грудня вечером, повечеряв і поїхав до Колспур по свою "трупу". Другого дня рано мав прибути враз із страйкерами до милі 48-ої та 17 товаришів прибуло пішком з Колспур, а наш "лідер" Раєн не в тімя битий, щоб пішком іти враз страйкерами. Він їде потягом і то не спиняється на милі 48-ій, але їде до милі 50 на Футгилс. А ви робітники йдіть боротися за себе, та в той сам час виборюйте "репутацію" для пана Раєна, щоб коли прийдуть знову вибори, він сказав: "голосуйте на мене, я ж стільки то добра зробив для майнерів у 18. дистрікті". Тільки таким підступом Раєн зістав вибраний в часі минулих виборів. Це він зістав вибраний за викликання страйку в едмонтонських майнах та тимбільше й за те, що був арештований пару разів і вдавав "героя" із себе. Так і цим разом хотів і хоче зробити, але що йому вже цим разом не вдасться, бо робітники вже добре розуміються на Раєнах та йому подібних. А дня 21. грудня, коли ми чекали на него, він вернувся потягом назад, зліз і навіть не хотів йти відвідати нас всіх за те, що ми не йшли наставляти свої голови проти наших воротів, де у них була багато більша сила, а друге, вони були узброєні майже всі. А нам сказано йти боротись по "демократичному", "інтеліґентно". Страйкері з обох кемпів, як також ми з Футгилс, сказали до Раєна: як прийдуть робітники з Мавнтейн Парк бренчу зі своїх майнів, ми тоді побачимо, що сила переважаюча по нашій стороні, то не тільки підемо до Стерлінґ майни, а навіть і в пекло підемо виганяти скебів. Відповідь Раєна була ось така. Взяти робітників з другого бренчу, це проти закону, друге, дистрікт понесе величезні кошта. Кождий із страйкерів запамятав собі добре ще від початку, як тільки зорґанізовано вище згадані дві кемпі, де Раєн говорив на мітінґу публично, що мовляв, як нам буде потреба більшої помочі, то дістанемо її з инших кемпів. Кожний з нас знав, що робітників у Стерлінґ майни не дуже то леґенько вдасться зорґанізувати, бо в тій майні робить много таких, що тільки всюди ломали страйки.

Дальше Раєн сказав, що він такого не говорив, що в разі потреби візьме на поміч робітників з другого бренчу.

В той час робітники обурились на Раєна та сказали йому в вічи, що бачити його більше не хочуть на Ловет бренчу, а головно милі 48-ій. Раєн так і відїхав до Едмонтону, чи до Келгар. Між страйкерами почалася деморалізація. Майже кожний говорив, що страйк програний і нема більше чого стояти на страйку. Але якось помалу уговорились, знову віджили і рішили стояти до кінця побіди. Від 21. грудня м. р. аж до 14. січня 1924 року майже не було нічого в Кол Валей. В Стерлінґ скеби все робили, і дальше роблять під охороною. В Кол Валей дня 13. січня вечером около 9. години, прибуло 12 поліцаїв і інспектор провінціональної поліції. Страйкері, побачивши те, думали, що то скеби і зараз прийшли до Футгилс та сказали до Гіла, як тимчасового орґанізатора, щоб зібрати всіх робітників і йти виганяти скебів. На другий день Гіл довідався з телеґрами, що везуть скебів. Всі страйкері зібрались на стації та ожидали на потяг, котрий віз скебів. За той час вже колб них було 26 поліцаїв і також ожидали на скебів. Прийшов потяг і почалась метушня. Поліціянти йдуть до вагона забирати скебів, а страйкері не пускають поліцію до вагона. Поліція зараз почала виганяти страйкерів і в той час почалась бійка між страйкерами і поліцією. Бійка тривала поверх півтора години. Страйкери хоробро боролись. Коли "інспектор" поліції побачив, що страйкери перемагають, тоді перший кинув між товпу страйкерів ґазову бомбу, а після інспектора, вже почали і другі кидати, щоб розігнати страйкерів і в той сам час промостити дорогу для скебів. Бомби нікого не ранили. Однак був це їдкий дим, так, що майже кожний бідака злапався за очи, та через кілька мінут не бачив що довкола него діялося. Одному так ушкоджено очи, що першого дня не бачив світа. Дальше почалося арештовання. Гіл сказав до інспектора, щоб той дав йому дозвіл зайти до вагона та говорити до скебів. Інспектор позволив, але всего часу дав тільки 5 мінут. Гіл говорив до скебів і ті сказали йому, що їм говорено, що страйк скінчений і тому вони приїхали до роботи.

По скінченню 5 мінут поліцай вигнав Гіла з вагону а інспектор сказав страйкерам розійтися. А що ті не хотіли, то арештовано Гіла і ще двох (одного Українця, а другого Болгарина). А коли страйкері почали розходитись, тоді поліція почала виводити з вагону скебів, як звіриків в цирку. Арештованих забрано до Едмонтону і вибрано на кавцію по $1.000 за кожного. Розправа мала відбутися 21. січня.

В. П. Никифоряк.

ДОБРА ПОРАДА.

— Куди йдеш Федьку?

— Та так йду собі. Роботи тепер не маю, то і в дома не хочеться сидіти. Дуже скучно. День роком стає.

— Чому тобі день роком має ставати, коли його можна дуже легко вкоротити. Колись і я також нудився, пересиджував цілими днями по пул-румах та пропускав там задармо тяжко запрацьовані центи...

— Ну, а що ж тут зробити?

— Ось тобі і маєш. Питає, що зробити. Пожди, зараз скажу.

— Ти знаєш мабуть, що в Вінніпеґу виходить робітнича ґазета, що називається "Українські Робітничі Вісти". В цій ґазеті знайдеш багато корисного матеріялу для таких як ми оба. І правду кажучи, що як нічнеш цю ґазету читати, то й забудеш за нудьгу. Таке якраз зі мною сталося. Відколи почав читати цю ґазету і декотрі научні книжки, від тоді перестав я нудьгувати.

Тепер мені навіть і припоминається, як я бувало шлявся вулицею, заглядав попід склепи та зривав собі очі дивлячись на те добро, яке ми натворили, а самі ходимо недоїдаючи, бо я зовсім не міг розуміти чому воно так на світі, чому одні, що працюють — нічого не мають, а дармоїди мають всякого добра більше чим їм потрібно. Але будучи одного разу на представленню в У.Р.Д., купив я брошурку п. з.: "Початковий курс політичної економії" і довідався з неї всьої правди. Кажу тобі, так в ній всьо зрозуміло написано, що тяжко відорватися від читання.

З неї легко можна довідатися через що на світі робітникам така біда та хто цему винен. Але є ще і друга книжочка цікава п. з. "Що є в біблії". Оці дві книжочки я радив би тобі Федьку читати, та не нудьгувати; а як розкушаєш трошки письма, та ще й здорового, тоді ніяк не зможеш від читання відірватися. Ану-ко, зроби так.

— Їй богу зроблю. Куплю ці дві книжки і буду читати. До побачення, Павле.

Книгоїд.

Келгари, Алта.

Товаришу Редактор!

З нагоди фінансового справоздання Укр. Роб. Дому в Келгари, яке було поміщене в 10 ч. "У.Р.В." з дня 10. лютого я хочу сказати кілька слів, бо сказати варта. Т-во "Самообразовання" в Келгари (тепер при У.Р.Д.) потрафило зібрати за рік чистого доходу і добровільних датків (без позички) $4,375.67. В порівнанню з другими місцевостями це, здається, не дуже то й багато. Але вернім кілька років назад — як би тоді пропонував був хто зібрати таку суму грошей між укр. робітниками не то в найбільшім місті Канади, але таки в цілій Канаді, то навіть і самі тогочасні провідники були б в це не повірили. А ось як бачимо, часи зміняються, а з часами і люде. Факти самі за себе говорять.

І тепер нехай добре побачуть приголомшені Рипинді з патріотичного кодла, чи робітничий рух і сила слабне, чи міцніє. Це факти, які наглядно показують, що робітничий рух в Канаді, хотьби тілько взяти між Українцями, не то що не слабне, але міцніє. Міцніє морально і матеріяльно. З цього видно, що робітничий рух між Українцями не самий т. Попович і ще там двох, трох, як Рипинді собі представляють, а це велика маса нуждарів, придавлених тяжким горем, які мусять ратуватися без огляду на те, чи це для когось приємно, чи ні. Так само, як та людина, що привалена землею або деревом, ледви жива, кричить розпучливим голосом, щоби хтось її ратував і не звертає найменшої уваги на те, чи це кому подобається, чи ні.

Безглузді Рипинді звикли говорити, що Рад. Републиками править сам Ленін, а всі пролетарські провідники і журналісти в кожній капіталістичній державі це його (Ленінові) ляльки. А ці ляльки мають ще много менших ляльочок і є так скомбіновані, що лише один чоловік потягне за шнурочок, а все автоматично рухається після його волі.

А тимчасом, як знаємо, ні Ленін, ні Раковський не беруть тепер участи в Рад. Правлінню, а Союз Соц. Рад. Републик, що день міцніє і міцніє. Навіть і побратими Рипиндів в Европі завелись на панських силах, побанкротували і мусять тепер бити поклони перед червоним Харковом, перед робітниками і селянами. Прийде, панове, час, що і ви ще вдарите поклони перед тим робітником, на якого затягаєте петлю і скажете: "Простіть нам, товариші, ми не знали, що чинили". А може будете викручуватися важними документами, які самі тепер виробляєте. Стріне і вас та сама неминуча доля, але ви не хочете в це вірити, як та стара баба, про котру говориться, що не хоче вирити в свою старість і смерть. Вже стара, вже сива, без зубів, а ще думає, що вона дівка і що вернуться її молоді літа і вона зажиє щасливо. Таке і з вами, лакейчуки, та з вашою системою. Не відмолоднути її, а вмерти. Нічо два рази не родиться, а все вмерти мусить. І з цим треба числитися.

В.

ПОМІЧ ПОТРЕБУЮЧОМУ ТОВАРИШОВИ.

Медісін Гет, Алта.

Тов. Е. Теленчук з Едмонтону зістав калікою і находиться тепер без жадних средств до життя. Його положення критичне і він звернувся до нашого Т-ва "Єдність" з просьбою о поміч. Отже наше товариство устроїло 6. січня ц. р. забаву, з котрої дохід пішов для потребуючого товариша. На забаві промовляв тов. Н. Книш, після чого заряджено колекту. Всіх грошей зібрано $46,50; з буфету доложено $7.30; що разом робить $53.80. Пересилка коштувала 30 центів, а товаришови вислано $53.50. Імена жертводавців слідуючі:

По $2.00: О. Монтян, О. Щур, О. Мундій; по $1.00: Р. Керик, В. Тодораш, С. Худик, А. Козьмик, Н. Борис, В. Мундій, В. Рогатин, М. Летнюк, т-ка С. Пригороцька, Д. Фенюк, М. Лукашевич, Н. Книш, О. Кондрат, М. Лазечко, М. Федина, Й. Градовий, М. Борис, Я. Душка, Ост. Коломийчук, О. Штогра, Н. Шлемко, Б. Шафран, О. Книш, В. Зіняк, П. Петрик, М. Марусик, В. Шлемко, Я. Кушнір, Г. Счельнар, В. Возьнов, Й. Беник, Ф. Банилик, Й. Гуменний; по 50 ц.: Н. Гладій, Н. Кравчук, Ю. Жмурчик, О. Данчук, т-ка М. Данчук, И. Ріcс. А. Жмурчик, Т. Андріящук, В. Байтелюк, В. Андріящук, Б. Жмурчик, Н. Дирда, П. Дирда; по 25 ц.: Д. Гельтер, И. Гельтер, О. Кравчук, Ст. Козій.

Всім жертводавцям щира подяка.

М. Федина, фін. секр.

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Повідомляється всіх товаришів і товаришок, які зложили свої жертви на остаточну сплату довгу Укр. Роб. Дому в Вінніпеґу і одержали на ці жертви номеровані посвідки, що вислід надгорода буде проголошений в понеділок, дня 11. лютого о год. 8-ій вечером в Укр. Роб. Домі.

Числа тих посвідок, на які припаде надгорода будуть проголошені також в слідуючих числах "Укр. Роб. Вістей".

ЗАБАВА

Старанням відділу Женщин-Робітниць ім. Ст. Мельничука при філії У.Р.Д. в Іст Килдонан устроюється в неділю, дня 10. лютого в Українськім Робітничім Домі в Іст Килдонан

ВЕЛИКУ ЗАБАВУ

Початок забави о год. 2-ій пополудни. Першорядна музика. Смачні перекуски. Холодні напитки.

Вступ за добровільними датками. Приходіть громадно а потанцюєте до несхочу.

Заряд.

ПОШУКУЮ брата Василя Тодорука з села Ходівців (чи не Худіківців?), повіт Борщів, Галичина. Він має перебувати десь в Алберті. Прошу написати про це до мене на адресу:

D. Todoruk
Box 1254
Timmins, Ont. (14)

Келгари, Алта.

Дорогий Тов. Редактор!

В минулім числі "У.Р.В." з 2-го лютого (ч. 10.) було поміщено річне справоздання Укр. Роб. Дому з Келгар, де зайшла помилка в розходах в місяцю липню. Було надруковано $1,224.21, **а має бути $2,737.03** розходу.

Я. Сякалюк, секр.

ДО БОРОТЬБИ З ТЕМНОТОЮ!

Бібліотека 'Новий Світ' в Монтреалі випустила з друку до масового ширення дуже аґітаційну книжку:

ЩО Є В БІБЛІЇ?

Написав Д. Бориско.

ДОДАТОК:

ХРИСТІЯНСТВО ПЕРЕД ХРИСТОМ.

(з книжки П. Блечфорда: Бог і мій сусід)

ЗМІСТ:

ЧАСТЬ ПЕРША. 1. Сотворення світа; 2. Зело на харч; 3. Перші люди; 4. Історія первородного гріха; 5. Каїн і Авель; 6. Велика помилка; 7. Історія про Ноя і потоп; 8. Перший пяниця і перший невільник; 9. Як Авраам позичав свою жінку Фараонови; 10. Авраам і Агара; 11. Біблійні чужоложники; 12. Гуртове обрізування.

ЧАСТЬ ДРУГА. 1. Смерть Христа; 2. Воскресення Христа; 3. По воскресенню.

ЧАСТЬ ТРЕТА. Зложена з біблійних противенств, які складаються з девятьох осібних розділів.

ЧАСТЬ ЧЕТВЕРТА описує про християнство перед Христом.

Книжка ця написана дуже зрозуміло і захоплює вона кождого читача та освідомлює найтемнійшу людину. Хто буде мати в своїй хаті цю важну книжку і буде її уважно читати, той певно позбудеся релігійних пересудів і забобонів, які стоять колодою на заваді людського поступу. **Ціна 30 ц., 10 прим. за $2.60; 50 за $10.50.**

Даром "ЩО Є В БІБЛІЇ?" хто замовить отці книжки:

НАРИС ПЕРЕДІСТОРИЧНИХ ПОДІЙ, з 30 образками 40 ц.; ЯК ПОВСТАВ СВІТ І СТАРИЙ ЗАВІТ, з 22 обр. 20 ц.; ЧОМУ ПОЗИЧАЛИ ВІРУ 10 ц.; ІНКВІЗИЦІЙНІ СУДИ, з 11 образками 10 ц.; З ІСТОРІЇ СОЦІЯЛІЗМУ, з 4 образками 10 ц.

Хто пришле на всі книжки $1.20 дістане даром за 50 ц. книжку.

Ще нині пишіть на адресу:

NOWYJ SWIT

Box 1092 — — — — — — Montreal, Que., Canada.

НА ПРОВІНЦІЮ ДЛЯ ТОВАРИСТВ, ВІДДІЛІВ І ВСІМ ТИМ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ

ДРУКАРНЯ "НОВИЙ СВІТ" В МОНТРЕАЛІ

виконує всякі друкарські роботи, які тільки входять в обсяг друкарської штуки. Спеціяльно виконує красні роботи на представлення, віча, для офісів і торговель. На бажання друкує і в кольорах.

Роботи виконуються і висилаються сейчас. Виробляємо ПЕЧАТКИ для відділів і товариств, а також і для приватних осіб (українські і англійські).

Хто тільки бажає, щоби випало добре представлення або віче, або для відділів і товариств, а також і для приватних осіб (українські і англійські).

NOWYJ SWIT

P. O. BOX 1092 — — — — MONTREAL, QUE.